

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Uiterlijk op 1 januari 2028 moet België als lidstaat van de EU een ontwerp van Nationaal Energie- en Klimaatplan (NEKP) voor de periode 2031-2040 indienen bij de Europese Commissie. Omdat het Vlaams Energie- en Klimaatplan (VEKP) deel uitmaakt van het NEKP, moet ook een ontwerp-VEKP 2031-2040 worden opgemaakt. In deze mededeling wordt het proces geschetst voor de opmaak van een nieuw ontwerp-VEKP en wordt aan de entiteiten van de Vlaamse overheid gevraagd om tijdig de nodige voorbereidingen te treffen.

/

En net zoals de minister van Energie en Klimaat de coördinatie tussen de beleidsdomeinen verzorgt, zo neemt het VEKA de administratieve coördinatie op zich, onder meer door de vakentiteiten te ondersteunen bij impactinschattingen en onderliggende beleidsdoorrekeningen/prognoses.

In uitvoering van het afsprakenkader uit 2021, kan de administratieve verantwoordelijkheidsverdeling verder geconcretiseerd worden waar nodig en vertaald naar concrete werkafspraken voor de voorbereiding van het VEKP 2031-2040. Die werkafspraken kunnen worden vastgelegd in specifieke bilaterale samenwerkingsovereenkomsten tussen het VEKA en de relevante entiteiten van de Vlaamse overheid. Een actualisatie van het algemene afsprakenkader wordt voorgelegd aan de ambtelijke taskforce Fit for 55, en vervolgens ter validatie voorgelegd aan de politieke stuurgroep.

Doelstellingen en maatregelen

Het principe van collectieve verantwoordelijkheid werd in het VEKP 2021-2030 vertaald naar sectorale emissiereductiedoelstellingen. Ook in kader van het ontwerp-VEKP 2031-2040 zal elke vakminister de verantwoordelijkheid opnemen om bij te dragen aan de reductiedoelstelling.

Merk op dat er in het voorjaar van 2026 via een wijziging van de Europese Klimaatwet al een nieuwe bindende klimaatdoelstelling op EU-niveau werd vastgelegd voor 2040, namelijk 90% minder netto broeikasgasemissies ten opzichte van de uitstoot in 1990, waarvan 5 procentpunt kan gerealiseerd worden via internationale koolstofkredieten. De exacte 2040-emissiereductiedoelstelling per Europese lidstaat is op dit moment nog niet finaal bepaald. Het is echter duidelijk dat alle lidstaten tegen 2040 significante bijkomende emissiereducties zullen moeten realiseren.

B. VOORBEREIDING OPMAAK ONTWERP-VEKP 2031-2040: INHOUD, PROCES EN TIMING

De Europese Governance Verordening schetst de inhoudelijke componenten die in de nationale energie- en klimaatplannen (NEKP's) van de lidstaten moeten worden opgenomen. Zo moeten de NEKP's onder andere concrete doelstellingen en streefcijfers bevatten, aangevuld met een beschrijving van de geplande beleidslijnen en maatregelen die nodig zijn om de doelstellingen te bereiken en een becijferde inschatting van de verwachte effecten van die beleidslijnen en maatregelen. De cijfermatige onderbouwing is daarom van cruciaal belang en staat centraal in het plan.

Het voorbereidend proces voor het nieuwe VEKP bestaat uit verschillende opeenvolgende stappen:

- In uitvoering van het bestaande afsprakenkader, worden eerst de werkafspraken tussen de betrokken entiteiten verder geconcretiseerd, waar nodig ook in de vorm van bilaterale samenwerkingsovereenkomsten tussen het VEKA en de betrokken entiteiten;
- Vervolgens ontwikkelen, optimaliseren en actualiseren de bevoegde vakentiteiten per sector de nodige prognosemodellen, in samenwerking met het VEKA, en leggen zij de eerste basisassumpties vast;
- Daarna brengen de bevoegde entiteiten een 1ste keer de verwachte evolutie van de broeikasgasemissies, het energiegebruik en de geproduceerde hernieuwbare energie tot 2040 in kaart, ter voorbereiding van de effectieve opmaak van het ontwerp-VEKP 2031-2040;
- Parallel hieraan werken de verschillende entiteiten mogelijke bijkomende maatregelen uit voor hun eigen sector. Daarbij voeren ze prognosedoorrekeningen uit op administratief niveau, maken ze een afweging van de marginale kostprijs van elke maatregel tegenover de marginale kostprijs bij het eventuele gebruik of de aankoop van flexibiliteiten, en maken ze een 1ste inschatting van de verwachte impact op de draagkracht van burgers en de concurrentiekracht van ondernemingen;
- Ten slotte worden de ontwerpteksten opgesteld onder coördinatie van het VEKA, op basis van de input van de beleidsdomeinen.

Deze administratieve voorbereiding wordt een 1ste keer intern opgeleverd aan de Vlaamse Regering tegen het einde van de paasvakantie 2027 (12 april). Doorheen het hele proces nemen de bevoegde vakentiteiten de inhoudelijke trekkersrol op voor hun sectoren, terwijl het VEKA instaat voor de coördinatie, ondersteuning en kwaliteitsbewaking.

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de trekkende entiteit(en) voor de prognosedoorrekeningen per (ESR-)sector, en eventuele ondersteunende entiteiten die een deelaspect van de kwantitatieve onderbouwing op zich nemen. De verantwoordelijkheidsverdeling in deze tabel slaat uitsluitend op de kwantitatieve onderbouwing en zegt niets over de bredere beleidsverantwoordelijkheden van entiteiten voor transversaal of sectorspecifiek beleid, zoals omgevingsbeleid, fiscaliteit of ruimtelijk beleid.

Sector	Trekkende entiteit(en)	Ondersteunende entiteit(en)
Afval	OVAM	VMM, VEKA
Gebouwen	VEKA	
ESR-industrie	VLAIO	VEKA
Landbouw	VLM, ALV	VMM, VEKA
Transport	dMOW	VMM, VEKA
LULUCF	dOMG	VEKA, ALV, ANB

////////////////////////////////////

Voor de voorbereiding, de opmaak en goedkeuring van het ontwerp-VEKP 2031-2040 wordt volgende indicatieve timing gevolgd:

De Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd

////////////////////////////////////